

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO
EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKAN I FINLAND

KIRKKOHALLITUKSEN YLEISKIRJE

Nro 30/2008
19.9.2008

TALOUSARVION SEKÄ TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAN 2009 - 2011 LAADINNAN LÄHTÖKOHTIA

Kirkkohallituksen antamat ohjeet seurakunnan ja seurakuntayhtymän talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman laadintaa varten löytyvät mm. seurakuntiin vuonna 2006 lähetetystä kansioista *Taloushallinnon perusohjeet*. Ohje löytyy myös osoitteesta www.evl.fi/yleiskirjeet, kirjeen 23/2006 liitteestä 1.

Kirkkohallituksen täysistunto hyväksyi 26.2.2008 strategia-asiakirjan *Meidän kirkko. Osallisuuden yhteisö. Suomen evankelisluterilaisen kirkon strategia vuoteen 2015*. Se sisältää linjaukset kirkon toiminnasta, hallinnosta ja taloudesta. Kirkon yhteinen strategia on tarkoitettu seurakuntien, hiippakuntien ja kirkon muiden yhteisöjen ja toimijoiden tueksi laadittaessa tulevaisuuden suunnitelmia ja pohdittaessa toiminnan painopisteitä. Strategian pohjalta kukin seurakunta ja hiippakunta voi luoda omat käytännölliset ja toiminnalliset tavoitteet strategian toteuttamiseksi (Kirkkohallituksen yleiskirje 16/2008).

Taloustilanne yleensä

Maan yleinen taloudellinen tilanne on muuttunut ratkaisevasti vuoden 2008 aikana. Tuotannon määrän ennustetaan jäävän kuluvana vuonna alle kolmeen prosenttiin, mikä on huomattavasti vaatimattomampi määrä kuin parina edellisenä vuotena. Työttömyysaste on pienentynyt edelleen ja maan työllisyysaste on tällä hetkellä yhtä hyvä kuin mitä se oli ennen 1990-luvun lamaa.

Valtiovarainministeriön sekä eri pankkien ja talouden tutkimuslaitosten ennusteet talouden kehityksestä vuodelle 2009 ovat heikentyneet hiljalleen koko kalenterivuoden 2008 ajan. Viimeisten ennusteiden mukaan bruttokansantuote on kasvanut vuonna 2009 noin 1-1,5 % ja inflaatio noin 2,5 % kuluvaan vuoteen verrattuna.

Työttömyysaste säilynee nykyisellään eli noin 6,3 prosentissa.

Palkkasumma kasvaa kuitenkin noin 5 %, mikä johtuu vuoden 2007 aikana käytyjen työmarkkinaneuvottelujen tuloksista.

Verotuloennusteet

Kirkollisverotilitykset ovat kasvaneet kuluvan vuoden alusta elokuuhun saakka 5,7 % kaikissa seurakunnissa yhteensä. Osuus yhteisöveron tuotosta on kasvanut 18,6 % ja verotilitykset yhteensä 7,1 % edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Seurakuntakohtaisten verotilitysten kehitys vaihtelee suuresti johtuen mm. paikkakunnan elinkeinorakenteesta, ikäjakautumasta ja seurakunnan jäsenmäärän kehityksestä. Verotilitystiedot seurakunnittain ovat nähtävissä osoitteessa [www.kirkko.evl.fi/Seurakuntien hallinto ja talous/ Taloussasiat/](http://www.kirkko.evl.fi/Seurakuntien_hallinto_ja_talous/Taloussasiat/) Tietoa verotuloista ja verotilityksistä.

Verohallinto on päivittänyt ennakkotiedot marraskuun 2008 maksuunpanotilityksen sekä jäännösvero-osuuden suuruudesta seurakunnittain osoitteessa [www.vero.fi/Veronsaajien palvelut/](http://www.vero.fi/Veronsaajien_palvelut/) Ennakkotietoja maksuunpanon mukaisesta tilityksestä verovuodelta 2007 (15.9.2008). Tämänhetkisten tietojen mukaan marraskuun oikaisu- ja palautusosuudet yhteensä olisivat 72,9 miljoonaa euroa ja tammimaaliskuussa 2009 maksettavat jäännösverot 36,7 miljoonaa euroa kaikissa seurakunnissa yhteensä. Seurakuntakohtaiset kehitysluvut edelliseen vuoteen verrattuna ovat nähtävissä em. verohallinnon julkaiseman taulukon sarakkeessa "Muutos edelliseen vuoteen %". Mikäli seurakunnan kirkollisverotilitykset ovat kasvaneet maan keskiarvoa enemmän, niin joulukuussa 2008 seurakunta saanee jako-osuuden korotuksen kuluvan vuoden ajalle. Verohallinnon ko. sivuja kannattaa tarkkailla siihen saakka, kunnes verolaskenta on valmistunut vuodelta 2007.

Maan hallitus on tehnyt elo-syyskuun aikana useita päätöksiä verovähennysten kasvattamiseksi. Nämä verovähennykset ja verosta pidätykset vähentäisivät vuoden 2009 kirkollisverotuloja tämänhetkisten laskelmien mukaan seuraavasti:

- valtionverotuksen ansiotulovähennyksen tilalle tuleva työtulovähennys -13 miljoonaa euroa,
- kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen muutos -8 miljoonaa euroa,
- kotitalousvähennysten nosto -1 miljoonaa euroa ja
- matkakuluvähennysten omavastuuosuuden nosto +0,6 miljoonaa euroa.

Kirkollisverotilitykset kasvanevat noin 2 % vuonna 2009 kuluvaan vuoteen verrattuna. Mikäli uusia verovähennyksiä taikka verosta tehtäviä vähennyksiä ei nosteta oleellisesti vuodelle 2010, niin kirkollisverotulot saattavat silloin kasvaa noin 4 % kaikissa seurakunnissa yhteensä. Seurakuntakohtaiset erot ovat melko suuria johtuen paikka-

kuntakohtaisista tekijöistä. Oman seurakunnan verotilitysten määrän kehitystä voi vertailla kaikkien seurakuntien verotilityksiin yhteensä mm. kirkon intranetista nähtävien seurakuntakohtaisten verotilitysten yhteenvedosta.

Kirkon osuus yhteisöveron tuotosta on ollut 1,75 % vuosina 2007 ja 2008. Taloudellisen korkeasuhdanteen ja yritysten suurten täydennysmaksujen vuoksi yhteisöverojen kasvu on ollut poikkeuksellinen suurta vielä vuonna 2008. Nopeasti huonontuneen taloustilanteen vuoksi yhteisöverojen määrä todennäköisesti laskee vuonna 2009 kuluvaan vuoteen verrattuna. Arviot yhteisöverojen kehityksestä on mahdollista tehdä vain paikkakuntakohtaisten tietojen perusteella.

Palkkamenojen kehitys

Kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 31.1.2010 saakka. Sen mukaan seurakunnat arvioivat palkkoihin varattavan määrärahan lisäystarpeen, ottaen huomioon seurakunnan omat henkilöstöpoliittiset ratkaisut.

Palkoista maksettavat sivukulut (sotu-maksut, KiEL jne.) pysyvät tämänhetkisten tietojen mukaan kuluvan vuoden suuruisina. Pohjois- ja Itä-Suomen tiettyjen kuntien alueilla työnantajan sosiaaliturvamaksujen alennus jatkuu vuoden 2009 loppuun saakka. Hallituksen esitys asiasta on annettu numerona 116/2006.

Muuta talousarvioesityksessä huomioitavaa

Seurakuntien menojen kasvu on todennäköisesti tulojen kasvua suurempaa vuonna 2009. Seurakunnille on yleensä kertynyt taseeseen edellisten tilikausien ylijäämää, mitä puskuria voidaan käyttää tilapäisen alijäämän kattamiseen eli tarvetta kirkollisveroprosentin nostamiseen ei ole. Niillä seurakunnilla, joilla tällaisia talouden pusku-reita ei ole, on vaikeuksia menojen saamisessa tulojen mukaisiksi. Kirkkojärjestyksen 15 luvun 1 pykälän mukaan seurakunnan on päätettävä talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnan yhteydessä toimenpiteistä, miten taseen osoittama alijäämä katetaan, ottaen huomioon myös kuluvana vuonna kertyväksi arvioitu ali- tai ylijäämä.

Vuoden 2009 alussa seurakuntia yhdistyy poikkeuksellisen runsaasti. Sisäisen laskennan järjestämistarve tulee ottaa huomioon uudessa tai laajentuvassa seurakunnassa jo talousarvion laadintavaiheessa. Tarkempia ohjeita tästä on esimerkiksi yleiskirjeen 17/2008 liitteessä, kohdassa 9. Myös kiinteistömenojen jakaminen sisäisinä vuokramenoina tilojen käyttäjien kesken, hallintomenojen vyöryttäminen perustehtävien kesken sekä erityiskatteisten keräysten, rahastojen yms. tulo- ja menoarviot otetaan mukaan jo talousarvioon.

Kirkon keskusrahastomaksun osuus laskennallisista kirkollisverotuloista on kuluvana vuonna 8,5 %. Tätä maksua on esitetty kirkolliskokoukselle pienennettäväksi siten, että keskusrahastomaksun suuruus olisi 8,4 % vuonna 2009, 8,2 % vuonna 2010 ja 8,0 % vuonna 2011.

KIRKKOHALLITUS

Risto Junttila

Maija-Liisa Hietakangas

ISSN 1797-0326